

KONFERENSIYALAR UZ

ANJUMANLAR PLATFORMASI

**V RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYASI**

**YANGI DAVR ILM-
FANI: INSON UCHUN
INNOVATION G'OYA
VA YECHIMLAR**

IYUL, 2025

ELEKTRON NASHR:

<https://konferensiyalar.uz>

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

**V RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2025-yil, iyul

TOSHKENT-2025

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar. V Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami. 1-jild, 5-son (iyul, 2025-yil). – 107 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.uz>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 22-iyul

Mas'ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur to'plamda "Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar" mavzusidagi V Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlangan. Nashrda respublikaning turli oliy ta'lim muassasalari, ilmiy markazlari va amaliyotchi mutaxassislari tomonidan tayyorlangan maqolalar o'rin olgan bo'lib, ular ijtimoiy-gumanitar, tabiiy, texnik va yuridik fanlarning dolzarb muammolari va ularning innovatsion yechimlariga bag'ishlangan.

Ushbu nashr ilmiy izlanuvchilar, oliy ta'lim o'qituvchilari, doktorantlar va soha mutaxassislari uchun foydali qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsion yondashuv, zamonaviy fan, fanlararo integratsiya, ilmiy-tadqiqot, nazariya va amaliyot, ilmiy hamkorlik.

Barcha huquqlar himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2025-yil

© Mualliflar jamoasi, 2025-yil

MUNDARIJA

FIZIKA-MATEMATIKA FANLARI

Muxsinova Musallamxon

TABIY FANLARDA HAYOTIY MUAMMOLAR YECHIMI

(FIZIKA VA MATEMATIKA ASOSIDA) 5-7

TEXNIKA FANLARI

Baxriddinov Nodirbek

RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA INNOVATSION FAOLIYATNI DAVLAT TOMONIDAN

QO'LLAB-QUVVATLASH MEXANIZMLARI: AQSh VA YeVROPA TAJRIBASI 8-11

TARIX FANLARI

To'uchiyeva Dilnoza

ZOMIN TUMANINING IQTISODIY TARIXI XUSUSIDA (2013-2024 YILLAR) 12-19

Норов Шухрат

ИСТОРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ФОРМИРОВАНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ СРЕДИ

МОЛОДЕЖИ 20-25

Bazarbayeva Nilufar

O'ZBEK MILLIY HUNARMANDCHILIGI TARIXI XUSUSIDA 26-29

IQTISODIYOT FANLARI

Qo'chqarov Baxtiyor

KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA AYLANMA MABLAG'LARDAN FOYDALANISHNI

TAKOMILLASHTIRISH ORQALI IQTISODIY FAOLLIKNI TA'MINLASH YO'LLARI 30-34

Кайыбеков Парахат

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УПРАВЛЕНИЯ АВТОМОБИЛЬНЫМИ ТРАНСПОРТНЫМИ

УСЛУГАМИ В УЗБЕКИСТАНЕ 35-41

Ibragimov Jakhongir

SANOAT KORXONALARIDA YASHIL INNOVATSIYALARNI JORIY QILISHGA EKSTERMAL IQLIM

O'ZGARISHLARI TA'SIRINI BAHOLASH 42-45

FALSAFA FANLARI

Mamadiyarova Malika

GLOBAL O'ZGARISHLAR SHAROITIDA OILAVIY QADRIYATLAR TRASFORMATSIYASI 46-48

Ro'ziyev Maqsud

ABULHASAN BAXMANYOR MA'NAVIY MEROSIDA TA'LIM VA TARBIYA MASALALARI 49-52

FILOLOGIYA FANLARI

Tursinbaev Ilham

BOLALAR POEMALARIGA OID TADQIQOTLAR TAHLILI 53-57

Pulatjonova Muxtasar

HOW DO UZBEK LEARNERS USE DISCOURSE MARKERS IN ENGLISH SPEAKING: A LEARNER

CORPUS ANALYSIS 58-60

Abdulxayeva Nodirabegim

TRANSLATION OF REALIA IN SIMULTANEOUS INTERPRETATION 61-63

Absalomova Feruza

KOREYS TILI O'RGATISHDA O'QUVCHI MOTIVATSIYASIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR:
IJTIMOIY-PSIXOLOGIK VA MADANIY KONTEKST 64-68

GEOGRAFIYA FANLARI

Nazirov Mirjalol

FARG'ONA VILOYATIDAGI MIGRATSION JARAYONLARNING RETROSPEKTIV TAHLILI VA
HUDUDIIY DEMOGRAFIK JARAYONLARGA TA'SIRI 69-71

YURIDIK FANLARI

Tog'onova Jemala

MEDIATSIYADA ADVAKATNING RO'LI 72-76

Shomurodov Sanjar

SUN'IY INTELLEKT MAHSULOTLARINI MUHOFAZA QILISHDA HUQUQIY MUVOFIQLIK
MASALASIDA YAGONA XALQARO KONVENSIYA ZARURATI 77-80

Qilichev Nosirbek

SPORT TAVAKKALCHILIGI – QILMISHNING JINOIYLIGINI ISTISNO QILUVCHI HOLAT
SIFATIDA 81-84

Xolmo'minova Barchinoy

DAVLAT PENSIYALARINING TURLARI VA ULARNI TAYINLASHNING O'ZIGA XOS
XUSUSIYATLARI 85-90

PEDAGOGIKA FANLARI

Таджибаева Альбина

РЕФЛЕКСИВНАЯ ПРАКТИКА В ОБУЧЕНИИ: ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ И СТРАТЕГИИ
ФОРМИРОВАНИЯ ТРАСК..... 91-96

Собирова Гулибарно

ИНТЕРАКТИВНЫЕ МЕТОДИКИ РАЗВИТИЯ КРИТИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ НА УРОКАХ
РУССКОГО ЯЗЫКА В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ СРЕДЫ..... 97-101

TIBBIYOT FANLARI

Numonjonov Asrorjon, Mansurova Nargiza

ICHKI MUHIT REZONANSINING MIGREN TRIGGERLARIGA TA'SIRI: TIZIMLI VA ICHAK
FAKTORLARINING INTEGRATSIYASI 102-104

PSIXOLOGIYA FANLARI

Kurbonov Munis

KASBIY IDENTIFIKATSIYA JARAYONINI TAKOMILLASHTIRISH..... 105-107

FALSAFA FANLARI

GLOBAL O'ZGARISHLAR SHAROITIDA OILAVIY QADRIYATLAR TRANSFORMATSIYASI

Mamadiyarova Malika

Navoiy davlat universiteti Ijtimoiy fanlar kafedrası mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada O'zbekistonda oilaviy qadriyatlarning shakllanishi va ularga ta'sir etuvchi omillar tahlil qilinadi. Ta'lim darajasi, ijtimoiy holat, texnologik taraqqiyot va globalashuv jarayonlari oiladagi qadriyatlar tizimining o'zgarishiga sabab bo'layotgani ko'rsatib o'tiladi. Zamonaviy madaniyat va ommaviy axborot vositalari orqali tarqalayotgan g'arbcha qadriyatlar oilaviy an'analarni transformatsiyaga olib kelmoqda. Oilaviy rollarning qayta talqin qilinishi, gender tenglik, ota-onalik mas'uliyati va nikohga bo'lgan yondashuvlar yangicha mazmunga ega bo'lmoqda. Maqolada ushbu o'zgarishlarning ijobiy va salbiy jihatlari muvozanatda ko'rib chiqilib, oilaviy qadriyatlarni saqlab qolish zaruriyati asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: barqarorlik, farovonlik, qadriyat, jamiyat, madaniyat, globalashuv, individualizatsiya, texnologiya.

TRANSFORMATION OF FAMILY VALUES IN THE CONTEXT OF GLOBAL CHANGES

Mamadiyarova Malika

Independent researcher, Department of Social Sciences, Navoi State University

Annotation. This article analyzes the formation of family values in Uzbekistan and the factors influencing them. It is shown that the level of education, social status, technological progress and globalization processes are causing changes in the system of values in the family. Western values spread through modern culture and the media are transforming family traditions. Reinterpretation of family roles, gender equality, parental responsibility and approaches to marriage are taking on a new meaning. The article examines the positive and negative aspects of these changes in balance and justifies the need to preserve family values.

Key words: sustainability, prosperity, value, society, culture, globalization, individualization, technology.

DOI: <https://doi.org/10.47390/Ydif-Res5/No-09>

O'zbekiston sharoitida oilaviy qadriyatlarning shakllanishiga ta'lim va ijtimoiy holat muhim ta'sir ko'rsatadi. Oilaning ma'lumot darajasi va jamiyatdagi o'rni ko'pincha uning a'zolarining qadriyat yo'nalishlarini belgilab beradi. Oliy tahsil olgan va jamiyatda yuqori mavqega ega bo'lgan shaxslar, qoida tariqasida, bilim olish va martaba zinapoyasidan ko'tarilishga katta ahamiyat beradilar. Ular o'z oilalari uchun moddiy barqarorlik va farovonlikni yaratishga, shuningdek, o'zaro anglashuv, hamkorlik va teng huquqlilikka asoslangan munosabatlarni shakllantirishga intiladilar. Ayni paytda, ma'lumoti sayozroq va ijtimoiy jihatdan kamroq ta'minlangan insonlar nikohning mustahkamligini saqlash va jinsiy rollarning an'anaviy taqsimotiga ko'proq e'tibor qaratishlari mumkin. Lekin shuni unutmaslik kerakki, ta'lim va ijtimoiy mavqe oilaviy qadriyatlarga ta'sir ko'rsatuvchi yagona omillar emas va turli darajadagi ta'lim va ijtimoiy holatga ega bo'lgan oilalar o'rtasida qadriyatlarda sezilarli farqlar mavjud bo'lishi mumkin [1].

Zamonaviy madaniyatda oilaviy qadriyatlarni o'zgartirish, ayniqsa so'nggi o'n yilliklarga xos bo'lgan hodisa. Ijtimoiy va iqtisodiy o'zgarishlar ta'siri ostida oila va uning qadriyatlari haqidagi an'anaviy g'oyalar asta-sekin o'zgarib bormoqda. Bugungi kunda ko'plab oilalar oilaviy hayotning stereotipki modellariga amal qilmaydilar va oilaviy ta'lim

qadriyatlarni tanlashda ko'proq moslashuvchanlik va xilma-xillikni nazarda tutadi [2]. Yangi texnologiyalarning rivojlanishi va internetning keng imkoniyatlari oilaviy qadriyatlarga ham sezilarli ta'sir ko'rsatdi. Bu esa turli madaniyat va ijtimoiy guruhlariga mansub insonlarga o'zaro fikr almashish va dunyoqarashlarini baham ko'rish imkoniyatini yaratdi. Oilaviy qadriyatlardagi bunday transformatsiyalar oila a'zolari o'rtasidagi munosabatlarga, gender rollariga, ota-onalik mas'uliyatiga va oilaviy hayotning boshqa muhim jihatlariga ham o'z ta'sirini ko'rsatishi mumkin.

Zamonaviy madaniyatda oilaviy qadriyatlarni o'zgartirish tadqiqotning dolzarb mavzusidir. Globallashuv, individualizatsiya va texnologiyaning jadal rivojlanishi sharoitida oilaviy qadriyatlar o'zgarib, jamiyatning yangi talablari va qadriyatlariga moslashmoqda. Asosiy o'zgarishlarga erkaklar va ayollar o'rtasidagi munosabatlarning o'zgarishi, kattalar va bolalar rollarining o'zgarishi, nikoh, shahvoniylik, tarbiya va oilaviy ta'limning roli haqidagi g'oyalarning o'zgarishi kiradi. Ommaviy madaniyat, ommaviy axborot vositalari, internet va ijtimoiy tarmoqlarning oilaviy qadriyatlarga ta'siri tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Zamonaviy madaniyatda oilaviy qadriyatlarni o'zgartirish murakkab va qarama-qarshi tendensiya bo'lib, qo'shimcha o'rganishni talab qiladi.

Zamonaviy jamiyatdagi globallashuv oilaviy qadriyatlarga sezilarli ta'sir ko'rsatadi va uzoq muddatli oqibatlarga olib keladi. Global o'zgarishlar va turli madaniyatlar, transmilliy migratsiya va axborot texnologiyalarining rivojlanishi o'rtasidagi aloqalarning kuchayishi sharoitida an'anaviy oilaviy qadriyatlar sezilarli o'zgarishlarga duch kelmoqda. Globallashuv oilaviy qadriyatlar uchun yangi imkoniyatlar va muammolarni taklif etadi. Ko'proq odamlar ish va yaxshi hayot izlab boshqa mamlakatlarga ko'chib borar ekan, oilalar yangi sharoitlarga moslashish va yangi qadriyatlarga moslashish zarurligiga duch kelishmoqda. Bundan tashqari, individualizm va iste'mol kabi G'arb qadriyatlari va xulq-atvor shakllarining tarqalishi boshqa madaniyatlarda an'anaviy oilaviy qadriyatlarga ta'sir qilishi mumkin. Bu avlodlar orasidagi bo'shliqqa va oilalar ichidagi munosabatlarning o'zgarishiga olib kelishi mumkin. Globallashuv jarayonining oilaviy qadriyatlarga uzoq davom etadigan ta'siri oiladagi erkaklar va ayollarning vazifalarining transformatsiyasi, din va an'analarning ta'sirining susayishi, shuningdek, nikoh va oilaviy hayotga bo'lgan qarashlarning evolyutsiyasini qamrab oladi.

Madaniyat zamonaviy jamiyatda oilaviy qadriyatlarni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Bu oilaviy munosabatlar, rollar va xulq-atvor me'yorlari haqidagi tasavvurlar va umidlarga kuchli ta'sir ko'rsatadi. Madaniyat televizor, internet va kino kabi turli xil media formatlari orqali oilada go'zallik, muvaffaqiyat va baxtning ba'zi ideallarini faol ravishda namoyish etadi va targ'ib qiladi.

Oilaviy qadriyatlarga halokatli ta'sir ko'rsatadigan ommaviy madaniyat ham mavjud. U odamlarga va ularning oilaviy qadriyatlariga halokatli bosim o'tkazishi mumkin bo'lgan stereotiplar va moda tendensiyalarini shakllantiradi. Masalan, ommaviy madaniyat moddiy farovonlik, individual erkinlik va mustaqillikni ideallashtirishga hissa qo'shishi mumkin, bu esa oiladagi ustuvorliklar va qadriyatlarning o'zgarishiga olib kelishi mumkin. Ommaviy madaniyatning oilaviy qadriyatlarga ta'siri murakkab va noaniq. Bu oilaviy an'analarning yo'q qilinishiga, ajdodlarning ma'naviy merosining yo'qolishiga, egotsentrizm, individualizm va shaxsiy erkinlik istagining o'sishiga hissa qo'shishi mumkin.

Xulosa qilib aytganda, O'zbekiston sharoitida oilaviy qadriyatlarning shakllanishi va rivojlanishiga ta'lim, ijtimoiy holat, madaniy muhit va texnologik taraqqiyot sezilarli ta'sir

ko'rsatmoqda. Jamiyatdagi o'zgarishlar, globallashuv va ommaviy madaniyat oilaviy qadriyatlarni yangicha ko'rinishda shakllantirayotgan bo'lsa-da, an'anaviy qadriyatlarning saqlanishi hamon muhim ahamiyatga ega. Oliy ma'lumotli va ijtimoiy jihatdan barqaror oilalarda zamonaviy, tenglikka asoslangan munosabatlar shakllansa, boshqa qatlamlarda an'anaviy rollar ustuvor bo'lib qolmoqda. Shunday ekan, oilaviy qadriyatlar murakkab, o'zgaruvchan va ko'p omilli tizim bo'lib, ularni chuqur o'rganish va saqlab qolish bugungi kunning dolzarb masalasidir.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Липин Н.И. Ценности в кризисном социуме. М.: ИФАН, 1991.
2. Халматова М. Оилавий муносабатлар маданияти ва соғлом авлод тарбияси. Тошкент: Ўзбекистон, 2000. –Б.87.
3. Sobirovich, T. B. (2023). Basic Criteria for Building the Third Renaissance in Uzbekistan. Asian Journal of Applied Science and Technology (AJAST), 7(1), 149-157.
4. Turdiyev, B. S. (2019). The role of national harmony in the strategy of spiritual renewal. Scientific Bulletin of Namangan State University, 1(6), 229-233.
5. Sobirovich, T. B., & Norman, Z. D. M. (2023). Harmony of National and Universal Values in Uzbekistan. Harmony, 7(1), 08-16.

**YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR**
V RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI
2025-yil, 22-iyul

Mas'ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar. V Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
1-jild, 5-son (iyul, 2025-yil). – 107 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.uz>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 22-iyul

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Science problems team, 2025-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2025-yil.